

Sakatlık İndirimi

Özürlü vatandaşların, içinde bulunduğu zor koşulların giderilmesine katkıda bulunmak ve özürlüler ile özürlü olmayanlar arasındaki rekabet eşitsizliğini gidermek amacıyla öteden beri vergi hukukunda çeşitli düzenlemeler yer almıştır. Bunlardan birisi de özürlü ücretlilerin gelir vergisi matrahlarının hesaplanmasında dikkate alınan sakatlık indirimi uygulamasıdır. 4369 sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanununda yapılan değişikliklerle, sakatlık indiriminin kapsamı genişletilmiş, aşağıda da açıklanacağı üzere sakatlık indiriminden yararlananların içine; hizmet erbabının bakmakla yükümlü olduğu özürlü kişiler, özürlü serbest meslek erbabı ve serbest meslek erbabının bakmakla yükümlü olduğu özürlü kişiler ile basit usulde vergilenen bazı esnaf ve sanatkar da dahil edilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 31.maddesine göre;

Çalışma gücünün asgarî % 80'ini kaybetmiş bulunan hizmet erbabı birinci derece sakat, asgarî % 60'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ikinci derece sakat, asgarî % 40'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ise üçüncü derece sakat sayılır ve aşağıda sakatlık dereceleri itibariyle belirlenen aylık tutarlar, hizmet erbabının ücretinden indirilir.

Sakatlık indirimi; (01.01.2006 tarihinden itibaren)

- Birinci derece sakatlar için 530 Yeni Türk Lirası,
- İkinci derece sakatlar için 265 Yeni Türk Lirası,
- Üçüncü derece sakatlar için 133 Yeni Türk Lirasıdır.

Sakatlık derecelerinin tespit şekli ile uygulamaya ilişkin esas ve usuller Maliye, Sağlık ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıkları'nca bu konuda müştereken hazırlanacak bir yönetmelik ile belirlenir.

Gelir Vergisi Kanununun 89.maddesinin 3 numaralı bendine aşağıdaki gibidir.

Serbest meslek faaliyetinde bulunan veya basit usulde vergilendirilen özürlülerin beyan edilen gelirlerine, 31 inci maddede yer alan esaslara göre hesaplanan yıllık indirim (Bu indirimden bakmakla yükümlü olduğu özürlü kişi bulunan serbest meslek erbabı ile hizmet erbabı (tevkifat matrahı dahil) da yararlanır.)

Nasıl Başvuracaksınız

Sakatlık İndiriminden Yararlanmak İsteyen;

Özürlü Hizmet Erbabı İçin:

- Dilekçe
- Çalıştığı işyerinden alacağı hizmet erbabı olduğunu gösterir belge
- Nüfus cüzdanı örneği
- Üç adet fotoğraf

Hizmet Erbabının Bakmakla Yükümlü Olduğu Özürlü Kişiler İçin:

- Dilekçe
- Ücretlinin çalıştığı işyerinden alacağı hizmet erbabı olduğunu gösterir belge,
- Özürlü kişilerin nüfus cüzdanı örneği ve üç adet fotoğrafı,
- Özürlü kişiye bakmakla yükümlü olduğunu gösteren belge (ücretlinin çalıştığı işyerinden veya durumuna göre kayıtlı olduğu sosyal güvenlik kuruluşundan aldığı özürlü kişiye ait sağlık karnesinin kimlik bilgilerini içeren sayfelerinin bir örneği)

Sakatlık indirimi uygulamasında bakmakla yükümlü olunan kişi tabirinden; özürlü kişinin tabi olduğu çalışma mevzuatı veya bağlı bulunduğu sosyal güvenlik kurumunun mevzuatına göre bakmakla yükümlü sayılan anne, baba, eş ve çocukları anlaşılacaktır. Çocuklarda yaş sınırlaması yoktur.

Nereye Başvuracaksınız

İndirimden yararlanmak isteyen sakat hizmet erbabı, yukarıdaki belgeler ile birlikte illerde Defterdarlık Gelir Müdürlüğüne, bağımsız Vergi Dairesi bulunan İlçelerde Vergi Dairesi Müdürlüğüne, diğer ilçelerde Malmüdürlüğü'ne başvuracaktır.

Maliye Bakanlığınca Başvuru Üzerine Yapılacak İşlemler

Defterdarlık Gelir Müdürlükleri, Vergi Dairesi Müdürlükleri ve Malmüdürlükleri sakatlık indiriminden yararlanmak için kendilerine başvuran hizmet erbabının adı ve soyadını, baba adını, doğum yeri ve tarihini, çalıştığı işyeri ile bilfiil yaptığı işi (mesleğini) Maliye Bakanlığınca bastırılarak dağıtacak ve örneği Yönetmelikte yer verilen rapor formlarının iki adedinin ilgili yerlerine yazacaklar ve hizmet erbabını, bu formları bir yazıya ekleyerek Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen hastanelerden en yakın olanına sevk edeceklerdir.

Yetkili Sağlık Kuruluşları:

Sağlık kurulu raporunu düzenlemeye sakatlıkla ilgili dal uzmanının bulunduğu Sağlık Kurulu bulunan Devlet, Belediye, Sosyal Sigortalar ile diğer Kamu Müessesesi Hastaneleri yetkilidir. Karar verecek sağlık kurulunda sakatlıkla ilgili dal uzmanının bulunması şarttır.

Yetkili Sağlık Kuruluşlarınca Yapılacak İşlemler:

Muayene sırasında ilgili Gelir Müdürlüğü, Vergi Dairesi Müdürlüğü veya Malmüdürlüğünün yazısına ekli rapor formuna sakat hizmet erbabının fotoğrafı yapıştirılarak üzeri hastanenin resmi mühürü ile mühürlenip hastane Baştabibi tarafından imzalanacaktır.

Rapor formunda hastanenin adı ile rapor tarihi ve numarasının belirtilmesi zorunludur.

Rapor formuna laboratuvar bulguları, klinik muayene bulguları, sakatlık bulguları ve teşhis açık, kesin ve ayrıntılı bir şekilde yazılacaktır. Birden fazla sakatlığı bulunan hizmet erbabının bu sakatlıklarla ilgili bulguları rapor formundan ayrı ayrı belirtilecektir.

Teşhis edilen sakatlıkların sonradan iyileşmesi olanağı varsa hizmet erbabının yeniden muayeneye gönderileceği tarih, rapor formunun ilgili bölümünde belirtilecektir.

Rapor formu doldurulduktan sonra birinci nüsha resmi yazıyla hizmet erbabını hastaneye sevk eden Defterdarlık Gelir Müdürlüklerine, Vergi Dairesi Müdürlüklerine veya Malmüdürlüklerine gönderilecek, ikinci nüsha hastanede saklanacaktır.

Düzenlenecek Raporlar Üzerine Yapılacak İşlemler:

Defterdarlık Gelir Müdürlükleri, Vergi Dairesi Müdürlükleri veya Malmüdürlükleri yetkili sağlık kuruluşları tarafından düzenlenerek resmi yazıyla gönderilen raporları (şüphe uyandıran raporlar için ilgili hastaneye temasa geçerek raporların doğruluk derecesini saptadıktan sonra) Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne doğrudan doğruya ve geciktirmeden göndereceklerdir.

Defterdarlık Gelir Müdürlükleri, Vergi Dairesi Müdürlükleri ve Malmüdürlükleri sakatlık indiriminden yararlandırılan hizmet erbabının ad ve soyadını doğum yerini, doğum tarihini, baba adını, çalıştıkları kuruluşu, raporu veren hastane ile rapor tarih ve numarasını tutacakları bir alfabetik fihrst defterine yazacaklardır.

Defterdarlık Gelir Müdürlükleri, Vergi Dairesi Müdürlükleri ve Malmüdürlükleri sorumluluk bölgelerinde kendilerince sakatlık indiriminden yararlanabilecekleri bildirilmediği halde özel ve kamu kuruluşlarında bu indirimden yararlandırılanların olup olmadığını tutacakları alfabetik fihrsit defterinden yararlanarak sürekli olarak araştıracaklardır.

Dış Kuruluşlarımızda Görevli Hizmet Erbabına İlişkin Hükümler:

Yabancı ülkelerdeki dış kuruluşlarımızda (resmi ve özel sektörde) görevli sakat hizmet erbabı, nüfus kağıdının örneği ve bağlı olduğu kurumdan alacağı o ülkede görevli hizmet erbabı olduğunu gösterir belge ile birlikte bulunduğu ülkedeki T.C. Elçilik veya Konsoloslukuna bir dilekçe ile başvurur.

Elçilik ve Konsolosluklar, kendilerine başvuran hizmet erbabının bir yazısıyla o ülkedeki hizmet erbabanın çalıştığı yere en yakın resmi bir hastaneye sevk eder.

Hastanece düzenlenen raporlar Türkçeye çevrilmiş birer örnekleri ile birlikte ilgili Elçilik ve Konsolosluklar tarafından Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla Maliye Bakanlığı, Gelirler Genel Müdürlüğüne gönderilir.

Söz konusu raporlar, Yönetmeliğin 10 uncu maddesindeki esaslara göre Merkez Sağlık Kurulunca incelenerek karara bağlanır ve Maliye Bakanlığı, karara bağlanan raporları ilgili Gelir Müdürlüğü, Vergi Dairesi Müdürlüğü veya Malmüdürlüğü kanalıyla yönetmeliğin 11 inci maddesi gereğince işlem yapılmak üzere hizmet erbabının ücretini ödeyen kuruluşlara yazıyla bildirir.

Merkez Sağlık Kurulunca Kesin Karara Bağlanan Raporlar Üzerine Yapılacak İşlemler:

Maliye Bakanlığı, Merkez Sağlık Kurulu tarafından incelenmiş ve kesin karara bağlanmış olan raporları Gelir Müdürlüğüne, Vergi Dairesi Müdürlüğüne ve Malmüdürlüklerine gönderir ve anılan Müdürlükler, raporda sakat olduğu belirtilen hizmet erbabının Gelir Vergisi Kanununun değişik 31'nci maddesine göre indirimden yararlandırılmaları gerektiğini çalıştıkları kurumlara yazıyla bildirirler.

Hizmet Erbabının İş Yerini Değiştirmesi Halinde Yapacağı İşlemler:

Sakatlık indiriminden yararlanmakta olan hizmet erbabından buldukları İl veya İlçe Sınırları dışındaki bir işyerinde çalışmaya başlayanlar, yeni işyerlerinin bulunduğu ilde Gelir Müdürlüğüne, İlçede Vergi Dairesi Müdürlüğü veya Malmüdürlüğüne, eski işyerinin bağlı bulunduğu Gelir Müdürlüğü, Vergi Dairesi Müdürlüğü veya Malmüdürlüğünden alacakları sakatlık indiriminden yararlanabileceklerine dair yazıyı ibraz edeceklerdir.

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ?

Uzay yolculuğunda taşınacak her ekstra kilo için gerekli olan yakıt miktarı 530 kilogramdır.

